

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ МИКОЛАЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ІМ. В.О.СУХОМЛИНСЬКОГО»**

**ЦИКЛОВА КОМІСІЯ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНОГО
ТА ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОГО НАПРЯМУ ПІДГОТОВКИ**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор

«31» серпня 2022 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ»**

освітньо-професійний ступінь	<u>фаховий молодший бакалавр</u>
галузь знань:	<u>07 Управління та адміністрування</u> <u>12 Інформаційні технології</u> <u>08 Право</u> <u>23 Соціальна робота</u> <u>11 Математика та статистика</u>
спеціальності:	<u>072 Фінанси, банківська справа та страхування</u> <u>123 Комп'ютерна інженерія</u> <u>081 Право</u> <u>231 Соціальна робота</u> <u>113 Прикладна математика</u>

2022 – 2023 навчальний рік

Розробник: Мирун Владислав Віталійович, викладач циклової комісії економіко-гуманітарного та загальноосвітнього напрямку підготовки

_____ Мирун В.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії економіко-гуманітарного та загальноосвітнього напрямку підготовки.

Протокол № 8 від «30» серпня 2022 року

Голова циклової комісії _____ Мікрюкова К.О.
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни <i>денна форма навчання</i>
Кількість кредитів - 3	07 Управління та адміністрування 08 Право 11 Математика і статистика 12 Інформаційні технології 23 Соціальна робота	Нормативна
Індивідуальне науково-дослідне завдання (Реферат)	Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування 081 Право 113 Прикладна математика 123 Комп'ютерна інженерія 231 Соціальна робота	
	III	Ступінь фаховий молодший бакалавр
V		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1,64 год.		Лекції - 14 год
		Практичні заняття – 14 год.
		Самостійна робота – 62 год.

Мова навчання – українська.

Електронна адреса дистанційного курсу на платформі Moodle – <http://moodle.mdu.edu.ua/course/view.php?id=4784>

2. Мета, завдання навчальної дисципліни та очікування результати

Мета курсу: виховання майбутніх фахівців як свідомих громадян України; розвиток почуття патріотизму та глибоких морально-етичних переконань, усвідомлення молоддю власної причетності до тисячолітньої історії українського народу; сприяння усвідомленню студентами належності України до європейського історико-культурного простору та важливості її інтеграції до Європи.

Завдання курсу: формування історичного мислення, наукового світогляду; набуття навичок науково-історичного аналізу; виявлення логіки та об'єктивних закономірностей історичного процесу; виховання високого рівня культури, громадянської відповідальності, національної гідності, патріотизму

У результаті вивчення курсу студент оволодіває такими **компетентностями:**

I. Загальні компетентності (ЗК):

072 Фінанси, банківська справа та страхування

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

081 Право

ЗК1. Розуміння та сприйняття етичних норм поведінки відносно інших людей і відносно природи; толерантність.

ЗК2. Здатність розглядати суспільні явища в розвитку і конкретних історичних умовах.

ЗК10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

113 Прикладна математика

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного, демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки й технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

123 Комп'ютерна інженерія

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства,

усвідомлювати цінності громадянського(вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини громадянина в Україні.

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

231 Соціальна робота

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК8. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

II. Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

072 Фінанси, банківська справа та страхування

СК1. Здатність використовувати теоретичний і методичний інструментарій фінансової, економічної, математичної, статистичної, правової та інших наук для розв'язання складних завдань у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК3. Розуміння особливостей функціонування сучасної національної і світової фінансових систем та їх структури.

081 Право

ФК1. Здатність аналізувати особливості і виявляти закономірності державно-правового розвитку України на різних історичних етапах.

ФК14. Здатність визначати соціальну сутність, функції, форму держави, структуру її апарату.

113 Прикладна математика

СК2. Здатність застосовувати фундаментальні та міждисциплінарні знання для успішного розв'язання задач прикладної математики.

123 Комп'ютерна інженерія

СК14. Здатність оцінювати і враховувати економічні, соціальні, технологічні та екологічні чинники, що впливають на сферу професійної діяльності.

231 Соціальна робота

СК4. Здатність розуміти соціально-психологічні явища, процеси становлення, розвитку та соціалізації особистості.

СК7. Здатність визначати шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення.

СК10. Здатність до соціальної взаємодії у професійній сфері.

Очікувані результати навчання:

072 Фінанси, банківська справа та страхування

РН01. Знати свої права як члена суспільства, розуміти цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина України.

РН08. Здійснювати пошук, відбір та опрацювання інформації з різних джерел у процесі професійної діяльності.

РН15. Виявляти навички самостійної роботи та роботи в команді, демонструвати гнучке мислення, відкритість до нових знань.

081 Право

ПРН1. Формування розуміння сутності історичних перетворень, що відбуваються в сучасній Україні, а також почуття патріотизму, правосвідомості.

ПРН12. Набуття необхідних знань про історичні пам'ятки права України та зарубіжних країн; вміння характеризувати систему державних органів управління і правові інститути України за конкретних історичних умов.

113 Прикладна математика

РН9. Обробляти, аналізувати, інтерпретувати результати розв'язання типових задач прикладної математики, у тому числі у співпраці з колегами, партнерами та/або фахівцями з інших спеціальностей.

РН11. Здійснювати пошук та збір необхідної інформації у наукових, технічних, довідникових та інших ресурсах, оцінювати та аналізувати цю інформацію.

РН15. Реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності й досягнення суспільства.

123 Комп'ютерна інженерія

РН1. Знати свої права, як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

231 Соціальна робота

РН5. Застосовувати етичні принципи і стандарти соціальної роботи у професійній діяльності.

РН11. Аргументувати шляхи подолання проблем та обирати методи їх розв'язання.

РН12. Знаходити рішення для покращення соціального добробуту і соціальної безпеки громадян.

РН13. Визначати зміст і види співпраці з представниками різних професій, груп, громад у професійній діяльності.

4. Передумови для вивчення дисципліни:

Дисципліна «Історія української державності та культури» належить до циклу професійно-практичної підготовки студентів і базується на вивченні дисциплін «Культурологія», «Основи філософських знань», «Соціологія».

5. Програма навчальної дисципліни

Кредит 1. Стародавня та середньовічна історія України

Тема 1. Перші державні утворення на території України

Тема 2. Зародження української державності: Київська Русь та Руське Королівство

Тема 3. Українська державність в умовах Великого князівства Литовського та Речі Посполитої

Кредит 2. Україна у Новий час

Тема 4. Українська козацька держава – Військо Запорозьке (Гетьманщина)

Тема 5. Українські землі в складі Російської та Австрійської імперій. Національно-культурне відродження кінця XVIII– XIX ст.

Кредит 3. Новітня історія України

Тема 6. Спроби державного будівництва в період національно-визвольних змагань 1917-1921 рр.

Тема 7. Україна в умовах радянської державно-політичної системи. Утвердження незалежної Української держави та її розбудова на сучасному етапі

6. Структура навчальної дисципліни

№ з.п.	Назви тем, теми заняття	Кількість годин				
		денна форма				
		Усього го	у тому числі			
			л	пр	лаб	срс
1	2	3	4	5	6	7
<i>Кредит 1. Стародавня та середньовічна історія України</i>						
1	Перші державні утворення на території України	10	2	2		6
2	Зародження української державності: Київська Русь та Руське Королівство	10	2	2		6
3	Українська державність в умовах Великого князівства Литовського та Речі Посполитої	10	2	2		6
	<i>Усього за кредитом 1:</i>	30	6	6		18
<i>Кредит 2. Україна у Новий час</i>						
4	Українська козацька держава – Військо Запорозьке (Гетьманщина)	15	2	2		11
5	Українські землі в складі Російської та Австрійської імперій. Національно-культурне відродження кінця XVIII– XIX ст.	15	2	2		11
	<i>Усього за кредитом 2</i>	30	4	4		22
<i>Кредит 3. Новітня історія України</i>						
6	Спроби державного будівництва в період національно-визвольних змагань 1917-1921 рр.	15	2	2		11
7	Україна в умовах радянської державно-політичної системи. Утвердження незалежної Української держави та її розбудова на сучасному етапі	15	2	2		11
	<i>Усього за кредитом 3</i>	30	4	4		22
	<i>Усього:</i>	30	14	14		62

7. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Кредит 1. Стародавня та середньовічна історія України</i>		
1.	Перші державні утворення на території України	2
2.	Зародження української державності: Київська Русь та Руське Королівство	2
3.	Українська державність в умовах Великого князівства Литовського та Речі Посполитої	2
<i>Кредит 2. Україна у Новий час</i>		
4.	Українська козацька держава – Військо Запорозьке (Гетьманщина)	2
5.	Українські землі в складі Російської та Австрійської імперій. Національно-культурне відродження кінця XVIII– XIX ст.	2
<i>Кредит 3. Новітня історія України</i>		
6.	Спроби державного будівництва в період національно-визвольних змагань 1917-1921 рр.	2
7.	Україна в умовах радянської державно-політичної системи. Утвердження незалежної Української держави та її розбудова на сучасному етапі	2
Усього		14

8. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Кредит 1. Стародавня та середньовічна історія України</i>		
1.	Перші державні утворення на території України	2
2.	Зародження української державності: Київська Русь та Руське Королівство	2
3.	Українська державність в умовах Великого князівства Литовського та Речі Посполитої	2
<i>Кредит 2. Україна у Новий час</i>		
4.	Українська козацька держава – Військо Запорозьке (Гетьманщина)	2
5.	Українські землі в складі Російської та Австрійської імперій. Національно-культурне відродження кінця XVIII– XIX ст.	2
<i>Кредит 3. Новітня історія України</i>		
6.	Спроби державного будівництва в період національно-визвольних змагань 1917-1921 рр.	2
7.	Україна в умовах радянської державно-політичної системи. Утвердження незалежної Української держави та її розбудова на сучасному етапі	2
	Усього	14

9. Теми практичних занять
Не передбачено навчальним планом

10. Теми лабораторних (практичних) занять
Не передбачено навчальним планом

11. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Кредит 1. Стародавня та середньовічна історія України</i>		
1.	Перші державні утворення на території України	6
2.	Зародження української державності: Київська Русь та Руське Королівство	6
3.	Українська державність в умовах Великого князівства Литовського та Речі Посполитої	6
<i>Кредит 2. Україна у Новий час</i>		
4.	Українська козацька держава – Військо Запорозьке (Гетьманщина)	11
5.	Українські землі в складі Російської та Австрійської імперій. Національно-культурне відродження кінця XVIII– XIX ст.	11
<i>Кредит 3. Новітня історія України</i>		
6.	Спроби державного будівництва в період національно-визвольних змагань 1917-1921 рр.	11
7.	Україна в умовах радянської державно-політичної системи. Утвердження незалежної Української держави та її розбудова на сучасному етапі	11
	Усього	62

12. Індивідуальне науково-дослідне завдання (реферат)

1. Поява людини й первісних форм життя в Україні. Трипільська культура.
2. Кіммерійці, скіфи, сармати та інші народи на українських землях. Грецька колонізація Північного Причорномор'я.
3. Східні слов'яни: походження, розселення, соціально-економічний розвиток, культура.
4. Утворення Київської Русі. Основні етапи її розвитку.
5. Політичний і суспільний устрій Русі.
6. Культура Київської Русі.
7. Місце і значення Київської Русі в історії України.
8. Причини і наслідки занепаду Київської Русі.
9. Формування Галицько-Волинського князівства. Суспільні відносини в державі.
10. Діяльність князів Романа та Данила. Розквіт Галицько-Волинської держави.
11. Зовнішня політика та значення Галицько-Волинської держави.
12. Українські землі у складі іноземних держав у XIV – XVI ст.
13. Політичний лад і економічний розвиток українських земель за литовської доби.
14. Духовне життя, культура України за литовської доби. Становище церкви.
15. Кревська унія.
16. Українські землі в складі Речі Посполитої. Люблінська унія та розвиток українських земель після унії.
17. Соціально-економічний розвиток України в другій половині XVI – першій половині XVII століття. Посилення експансії феодальної Польщі.
18. Берестейська церковна унія та її наслідки.
19. Загарбання турками і татарами Південної України і їх напади на інші українські землі (друга половина XV століття).
20. Виникнення та початкова історія українського козацтва, його класифікація.
21. Заснування і основні етапи історії Запорізької Січі.
22. Військово-адміністративний устрій Запорізької Січі.
23. Українське козацтво у другій половині XVI – першій половині XVII століть.
24. Козацько-селянські повстання кінця XVI – першої третини XVII ст.
25. Культурне життя України в XVI – XVII ст.
26. Причини і основні етапи визвольної війни українського народу проти Польщі.
27. Зборівський договір. Утворення козацької державності.
28. Битва під Берестечком. Укладення Білоцерківського договору.
29. Переяславська Рада 1654 р. та її рішення.
30. Березневі статті 1654 р.
31. Дипломатична діяльність Б.Хмельницького (1648 – 1657 рр.).
32. Україна за часів Руїни. Територіальне розчленування України.
33. Соціально-економічна та політична ситуація на Правобережній та Лівобережній Україні.
34. Відновлення козащини на Правобережній Україні всередині 80-х років XVII століття. С.Палій.
35. Розвиток культури України в другій половині XVII ст.
36. Гетьманщина на початку XVIII століття. Гетьман І.Мазепа.

37. Наступ царизму на автономію України. Скасування гетьманського устрою.
38. П. Орлик та його Конституція 1710 р.
39. Соціально-економічний розвиток Лівобережної та Слобідської України у XVIII столітті. Юридичне оформлення кріпосного права.
40. Розвиток економіки на Правобережжі та західноукраїнських землях у XVIII ст. Три розподіли Польщі. Вхідження західноукраїнських земель до складу Австрійської імперії.
41. Українська культура у XVIII столітті.
42. Політичне становище і соціально-економічний розвиток східноукраїнських земель у першій половині XIX століття. Колоніальна політика царизму щодо України.
43. Декабристський рух в Україні.
44. Відродження української національної свідомості у першій половині XIX ст.
45. Історичне значення творчості Т.Г.Шевченка. Кирило-Мефодіївське братство.
46. Політика Австрійської монархії на західноукраїнських землях в кінці XVIII – першій половині XIX століття.
47. Суспільно-політичний рух в західноукраїнських землях в першій половині XIX століття. Гурток “Руська Трійця”.
48. Реформи в Російській імперії в 60 – 70-х роках XIX ст. та їх впровадження в Україні.
49. Український суспільно-політичний рух у другій половині XIX ст.
50. Українська культура в XIX – на початку XX ст.
51. Соціально-економічний розвиток українських земель в другій половині XIX – на початку XX ст.
52. Активізація національного руху в Україні на початку XX ст.
53. Українські політичні партії на початку XX ст., їх програми, стратегія, тактика.
54. Україна в роки Першої світової війни.
55. Політичне становище в Україні після повалення царського режиму.
56. Організація і діяльність Центральної Ради. Проголошення Української Народної Республіки.
57. Гетьманський переворот. Павло Скоропадський. Гетьманський уряд і його політика.
58. Утворення Директорії УНР та його діяльність.
59. Зовнішня політика УНР. Брестський договір та його наслідки.
60. Західна Україна в 1918 р. Утворення Західноукраїнської Народної Республіки (ЗУНР). Є. Петрушевич.
61. Військо УНР і Українська Галицька Армія в боротьбі з денікінцями.
62. Варшавський договір. Спільні бойові дії польських і українських військ проти Червоної Армії.
63. Ризький договір та його наслідки.
64. Відновлення Радянської влади в Україні в 1919 р. Селянсько-повстанський рух.
65. Перехід до нової економічної політики і її здійснення в Україні.
66. Утворення СРСР. Статус України в складі Радянського Союзу.
67. Політика українізації та коренізації: сутність, причини, наслідки.

68. Український націонал-комунізм в 1920-х роках, його прояви в політиці та на практиці.
69. Проведення сталінської політики воєнно-комуністичного штурму в Україні: результати і наслідки.
70. Причини і наслідки голоду в Україні в 1921 – 1922 рр. та в 1932 – 1933 рр.
71. Суспільно-політичне життя українського народу в 1920 – 30-ті роки.
72. Соціально-економічний та політичний розвиток західноукраїнських земель в 1920 – 30-ті роки.
73. Заснування організації українських націоналістів (ОУН). Розкол в ОУН. А. Мельник, С. Бандера.
74. Українське питання в міжнародних відносинах напередодні Другої світової війни. Пакт Молотова-Ріббентропа і українські землі. Входження земель Західної України до складу УРСР.
75. Напад німецьких військ на СРСР. Оборонні бої на території України в 1941 – 1942 рр.
76. Німецько-Фашистський окупаційний режим в Україні. Радянський партизанський рух і більшовицьке підпілля.
77. Український національний-визвольний рух в роки Другої світової війни. ОУН і УПА.
78. Звільнення України від німецько-фашистських загарбників. Політичні наслідки Другої світової війни та українське питання.
79. Україна після Другої світової війни. Перехід до мирного будівництва.
80. Повоєнний сталінський режим в Україні. Репресії 40-х – 50-х рр.
81. Західноукраїнські землі в повоєнні роки. Операція “Вісла”.
82. Розвиток економіки Радянської України в другій половині 50-х – першій половині 60-х років.
83. Викриття культу особи Сталіна (десталінізація) Лібералізація суспільно-політичного життя на Україні в другій половині 50-х – на початку 60-х років та її суперечливий характер.
84. Наростання кризових явищ в соціально-економічному, політичному і культурному житті Радянської України в другій половині 1960-х – першій половині 80-х років.
85. Національне питання в Радянській Україні в 1960-х першій половині 80-х років. Дисидентський та правозахисний рух.
86. Проголошення курсу на перебудову та його реалізація в Україні.
87. Розпад СРСР. Проголошення незалежності України.
88. Суперечливі процеси в політичному житті України.
89. Соціально-економічний розвиток України в умовах незалежності.
90. Духовне і культурне життя України в умовах державної незалежності.

13. Форми поточного та підсумкового контролю.

Рейтинговий контроль знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ОЦІНКА ECTS	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
A	90-100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано
B	80-89	4 (добре)	4/добре/ зараховано
C	65-79		
D	55-64	3 (задовільно)	3/задовільно/ зараховано
E	50-54		
FX	35-49	2 (незадовільно)	Не зараховано

Форми поточного та підсумкового контролю. Комплексна діагностика знань, умінь і навичок студентів із дисципліни здійснюється на основі результатів проведення поточного й підсумкового контролю знань (КР). Поточне оцінювання (індивідуальне, групове і фронтальне опитування, самостійна робота, самоконтроль). Завданням поточного контролю є систематична перевірка розуміння та засвоєння програмового матеріалу, виконання практичних, лабораторних робіт, уміння самостійно опрацьовувати тексти, складання конспекту рекомендованої літератури, написання і захист реферату, здатності публічно чи письмово представляти певний матеріал.

Завданням підсумкового контролю (КР, залік) є перевірка глибини засвоєння студентом програмового матеріалу модуля.

Критерії оцінювання відповідей на практичних заняттях:

Примітка. Шкала оцінювання репрезентована в 20-ти та 10-ти бальній системах в залежності від максимальної суми балів за відповідь на семінарському занятті в кожному кредиті.

Відмінно 20-17 балів - Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили.

Дуже добре 16-13 балів - Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна

Добре 12-9 балів - Студент вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок

Задовільно 8-5 балів - Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих

Незадовільно 4-1 балів - Студент володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно.

Критерії оцінювання самостійної роботи:

Реферат

Оцінка виставляється з урахуванням двох критеріїв: 1) обсяг виконаного реферату; 2) якість написання.

1. Оцінка «відмінно» (30-22 балів)

30-28 балів – Реферат виконано на актуальну тему з використанням сучасних методів дослідження, логічно-структурна побудова роботи відповідає змісту. В рефераті вірно визначено мету, глибоко досліджується практичний аналіз проблеми. Коректно подаються висновки. Витримано графік виконання реферату, оформлення у відповідності до державних стандартів та вимог. Презентація виконана на високому рівні із використанням сучасних методів. Доповідач вірно відповів на поставлені запитання аудиторії.

27-25 балів - Реферат виконано на актуальну тему з використанням сучасних методів дослідження, є неточності в логічно-структурній побудові. В рефераті вірно визначено мету, наводиться практичний аналіз проблеми. Є незначні недоліки у формулювання висновків. Витримано графік виконання реферату, оформлення у відповідності до державних стандартів та вимог. Презентація виконана на високому рівні із використанням сучасних методів. Доповідач припустився незначних помилок при відповідях на поставлені запитання аудиторії.

24-22 балів - ставиться за реферат, який має обсяг 14 або більше друкованих (рукописних) сторінок; проблема, яка в ньому розглядається, викладена повно, послідовно, логічно; у змісті реферату викладена актуальність, мета, завдання; список використаної наукової літератури нараховує 5-6 джерел, відповідає сучасним правилам оформлення бібліографії.

2. Оцінка «добре» (21-13)

21-19 балів - ставиться за реферат, який має обсяг 10 сторінок; тема реферату викладена досить повно, але є певні недоліки у логіці викладу; бібліографічний список нараховує 2-3 джерела, але містить певні помилки.

18-16 балів ставиться за реферат, який має обсяг 10 сторінок; тема реферату викладена досить повно, але є певні недоліки у логіці викладу; бібліографічний список нараховує 4 джерела.

15-13 балів ставиться за реферат, який має обсяг 10 сторінок; тема реферату викладена досить повно, але є певні недоліки у логіці викладу; бібліографічний список нараховує 5 джерел, відповідає сучасним правилам.

3. Оцінка «задовільно» (9-4)

12-10 бали - ставиться, коли обсяг реферату є недостатнім для викладення обраної проблеми, і тому проблема розглядається поверхово; у бібліографічному списку менше двох наукових джерел і є помилки.

9-7 балів – ставиться, коли обсяг реферату є недостатнім для викладення обраної проблеми, і тому проблема розглядається поверхово; у бібліографічному списку менше трьох наукових джерел і є помилки.

6-4 балів - ставиться, коли обсяг реферату є недостатнім для викладення обраної проблеми, і тому проблема розглядається поверхово; у бібліографічному списку менше чотирьох наукових джерел і є помилки.

3-1 Оцінка «незадовільно» ставиться, якщо тема реферату нерозкрита, у бібліографічному списку менше 2 наукових джерел, і він подається не за сучасними правилами, немає змісту, вступу, висновків.

Творче завдання

20-17/30-25 балів - робота студентом виконана в повному обсязі, високий понятійний рівень; глибина, широта, повнота питання, що висвітлюється; осмисленість і усвідомленість затверджених положень теми, яка розкривається студентом; логічність та послідовність під час відповіді; доведення та аналіз теорій, концепцій, вчень, які вивчалися; самостійність мислення; впевненість в правоті своїх суджень; вміння виділяти головне; вміння встановлювати між предметні та внутрішньооб'єктивні зв'язки; вміння робити висновки, показувати перспективу розвитку ідеї або проблеми; стилістично грамотна мова, робота виконана майже на 90-100% від загального обсягу

16-13/24-19 балів – робота студентом виконана в повному обсязі, високий понятійний рівень; глибина, широта, повнота питання, що висвітлюється;

осмисленість і усвідомленість затверджених положень теми, яка розкривається студентом; логічність та послідовність під час відповіді; доведення та аналіз теорій, концепцій, вчень, які вивчалися; самостійність мислення; впевненість в правоті своїх суджень; вміння виділяти головне; вміння встановлювати між предметні та внутрішньооб'єктивні зв'язки; вміння робити висновки, показувати перспективу розвитку ідеї або проблеми; стилістично грамотна мова, допускаються незначні помилки, робота виконана майже на 80-89% від загального обсягу.

12-9/18-13 балів - робота студентом виконана не в повному обсязі, але доведено та проаналізовано теорії, концепції, вчення, які вивчалися; самостійність мислення; впевненість в правоті своїх суджень, вміння виділяти головне, обсяг виконаних завдань становить від 50% до 59% від загального обсягу.

8-5/7-12 балів - робота студентом виконана не в повному обсязі, не описані явища, не виявлено розуміння основних положень завдання. Тема не розкрита, актуальність не доведена, не виділені головні завдання; не зроблені висновки, не показана перспектива розвитку ідеї або проблеми; стилістично неграмотна мова.

5-1/6-1 балів - студент не описує явища, не виявляє знання і розуміння основних положень завдання. Тема не розкрита, актуальність не доведена, не виділені головні завдання; не зроблені висновки, не показана перспектива розвитку ідеї або проблеми; стилістично неграмотна мова.

Мультимедійна презентація

30-22 балів: всі частини презентації пов'язані з метою і предметом дослідження; результати дослідження узагальнюються з метою формулювання важливих і значущих висновків за темою дослідження, презентація має в основі ключові положення, які повністю розкривають тему дослідження, презентація надає інформацію в логічній послідовності, презентація завершується, змушуючи замислитись над ідеєю і темою дослідження.

21-15 балів: всі частини презентації містять важливі твердження за темою дослідження, результати дослідження узагальнюються з метою формулювання висновків за темою дослідження, презентація має в основі декілька ключових положень, які не повністю розкривають тему дослідження,

презентація починається із вступу, надає інформацію в певному порядку і завершується викладенням важливих моментів дослідження.

14-8 балів: основні частини презентації містять важливі твердження за темою дослідження, але деякі фрагменти не мають відношення до теми, деякі висновки є нелогічними і необґрунтованими, презентація має в основі декілька ключових положень, однак вони перевантажені інформацією або позбавлені інформації, презентація має вступ і висновки, однак вони не спонукають замислитись над темою дослідження. послідовність надання інформації не сприяє повністю розкрити тему дослідження.

7-1 балів: презентація має тему, однак багато її частин не має відношення до теми дослідження, висновки практично відсутні або є нелогічними, в презентації не визначені ключові положення, презентація не містить вступу і висновків. побудова презентації не дає чіткого уявлення про тему дослідження.

Кількість балів у кінці семестру повинна складати від 150 до 300 балів (за 3 кредитів), тобто сума балів за виконання усіх завдань.

Поточне оцінювання та самостійна робота							Накопичувальні бали/сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	300/100
20	40	40	50	50	50	50	

Розподіл балів, які студенти отримують за 3 кредити

Кредит та тема	Академічний контроль (форма представлення)*	Кількість балів	Кількість балів за кредит
<i>Кредит 1. Стародавня та середньовічна історія України</i>			100
Перші державні утворення на території України	▪ Семінар 1	20	
Зародження української державності: Київська Русь та Руське Королівство	▪ Семінар 2 ▪ Презентація	20 20	
Українська державність в умовах Великого князівства Литовського та Речі Посполитої	▪ Семінар 3 ▪ Творче завдання	20 20	
<i>Кредит 2. Україна у Новий час</i>			100
Українська козацька держава – Військо Запорозьке (Гетьманщина)	▪ Семінар 4 ▪ Творче завдання	20 30	
Українські землі в складі Російської та Австрійської імперій. Національно-культурне відродження кінця XVIII– XIX ст.	▪ Семінар 5 ▪ Презентація	20 30	
<i>Кредит 3. Новітня історія України</i>			100

Спроби державного будівництва в період національно-визвольних змагань 1917-1921 рр.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Семінар 6 ▪ Реферат 	20 30	
Україна в умовах радянської державно-політичної системи. Утвердження незалежної Української держави та її розбудова на сучасному етапі	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Семінар 7 ▪ Тест 	20 30	
Всього балів		300 балів	300
300 (загальна кількість набраних балів) ÷ 3 (кількість кредитів) = 100 (підсумковий бал)			

14. Методи навчання

Усний виклад матеріалу: наукова розповідь, спрямована на аналіз фактичного матеріалу; пояснення – вербальний метод навчання, за допомогою якого розкривається сутність певного явища, закону, процесу; проблемне навчання, робота з підручником та додатковими джерелами, спостереження над усним мовленням, спостереження над мовним матеріалом, порівняльний аналіз; ілюстрація – метод навчання, який передбачає показ предметів і процесів у їх символічному зображенні (малюнки, схеми, графіки та ін.).

15. Рекомендована література

Базова

1. Бойко О. Д. Історія України: підручник, 7-е видання, стереотипне. Київ: ВЦ «Академія», 2018. 717 с.
2. Бушин М. І., Гуржій О. І. Історія України: підручник для студентів неісторичних спеціальностей вищих навчальних закладів. Черкаси: ЧДТУ, 2016. 644 с.
3. Грицак Я. Нарис історії України: формування модерної української нації XIX–XX ст. Київ : Генеза, 2019. 656 с.
4. Іваненко В.В., Кривчик Г.Г. Історія і культура України: електрон. підручник для студ. природнич. і техн. спец. Дніпро: ДНУ ім. Олесья Гончара, 2016. 206 с.
5. Павлова О., Мельничук Т. Історія Української культури: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 340 с.
6. Рижева Н. О., Козирев О. С., Козирева М. Е., Василевич Ю. В. Історія України : навч.-метод. посіб. для студ. неіст. спец. вищ. закл. Освіти. Миколаїв. нац. ун-т ім. В. О. Сухомлинського. Іліон, 2014. 534 с.
7. Танцюра В. І., Куліш С. М., Пересада О. О. Історія України: навчальний посібник. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. 492 с.

Допоміжна

8. Вортман Д., Гордієнко Я., Майоров М. TERRAUCRAINICA. Історичний атлас України і сусідніх земель. Від кімерійців до сьогодення. Харків: Клуб сімейного дозвілля, 2018. 224 с.
9. Горбенко К.В., Смирнов О.І., Кузовков В.В. Історія Степового Побужжя: Від найдавніших часів до XIII століття : навчальний посібник. 2-е вид., перероблене та доповнене. Миколаїв: МНУ імені В.О. Сухомлинського, 2021. 190 с.
10. Гузенко Ю. І. Історія України (давня та середньовічна). Частина 1 : навчальний посібник. Миколаїв : МНУ ім. В.О. Сухомлинського, 2019. 278 с.
11. Крижановська Н. Є., Нефьодов Д. В. Історія української культури: навчально-методичний посібник. Херсон: Грінь Д.С., 2015. 200 с.
12. Нефьодов Д. В. Новітня історія України: Навчальний посібник для дистанційного навчання. Миколаїв: Іліон, 2021.
13. Палій О. А. Короткий курс історії України. Київ : А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2017. 464 с.
14. Плохій С. Брама Європи. Історія України від скіфських воєн до незалежності. Харків: Клуб сімейного дозвілля, 2016. 496 с.
15. Україна крізь віки : в 15 т. ред. В. А. Смолій ; НАН України, Ін-т археол. Київ : Альтернативи, 1998.

16. Інформаційні ресурси

1. <http://dspace.mdu.edu.ua/jspui/> - Інституційний депозитарій МНУ імені В.О. Сухомлинського.
2. <http://www.niklib.com/> - Центральна міська бібліотека імені М. Л. Кропивницького.
3. <http://history.org.ua/uk> - Інститут історії України НАН України
4. <https://uahistory.co/> - History Твоя електронна бібліотека
5. <http://history.mdu.edu.ua/> - Кафедра історії МНУ імені В.О. Сухомлинського.